

ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ

ОРГАНЪ НА КУЛТУРНО-ПРОСВѢТНОТО ИКОНОМ. Д-ВО „ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ“

Годишенъ абонаментъ 25 лева.

Излиза двуседмично

Редакция и администрация въ клуба
Варна, ул. „6-й Септември“ № 29.Обявления се приематъ
по споразумение

НАВИКЪТЪ

Извазахме се на това място, че образуването на характеръ е идеалътъ въ живота на човѣка, съ огледъ на духовната му природа. Навикътъ, обаче, съставлява единъ отъ важнитѣ живителни за основаването на характера. Той упражнява голѣмо влияние върху младежа. Съвестта е управител на човѣшкия животъ, къмъ нея се прибавя навикътъ. Знаменитиятъ английски писателъ Пяли, въ труда си „Natural theology“ — естествено благословие — казва, че „отъ всичкитѣ дѣла, които върши човѣкъ отъ десетъ деветѣтъ ставатъ по навикъ“. Навикътъ става тъй естественъ, щото едва ли ни е възможно да определимъ що е естество, що е навикъ. Образуването на навикитѣ въ човѣка се продължава презъ всичкото време на живота му, а особено презъ днитѣ на младостта му. Тъ сж въ тѣсна връзка съ тѣлото и духътъ му. Драгоцеността на единъ добъръ навикъ, особено въ младитѣ години, както и злинитѣ на единъ лошъ навикъ, сж безмѣрно важни. Когато видите дете, че усвоява свиренъ и безмилостенъ навикъ, справедливо заключавате, че то ще стане човѣкъ съ злобно сърдце. Мжчайки жисотни, деца, то показва, че вече наслоява въ себе си лоши навизи, които винаги ще бждатъ съ него и ще го владѣятъ. Може съвестта по нѣкога да намалява силата имъ, но тѣ всякога действуватъ. Добритѣ навизи какъ сладко услаждатъ сърдцето съ влиянието си! Ако попаднемъ въ изкушение, тѣ ни спиратъ и въздържатъ. Английскиятъ писателъ Бейкжъ, въ труда си „Essays“, (опити) казва, че законодателътъ и учителътъ въ всички времена сж се осланяли най-вече на обичаи. Тѣ сж премахваили мжчнотитѣ, които отбиватъ човѣка отъ правия житейски друмъ и въпреки, че е необходимо за това доста време, тѣ сж отстранявали лошитѣ му навизи. Нашиятъ законодателъ въ чл. 9 Гражд. сждопроизводство е предвидилъ сжщото положение, че сждътъ решава дѣлата по точния разумъ на действующитѣ закони. Ако нѣма законъ по дадена материя, той основава решението си върху обичаи, които могатъ да бждатъ мѣстни или общи, но предпочи

ташъ се първитѣ. Придържането на човѣка къмъ добритѣ обичаи усилва и подкрепя характера, тъй като сжщитѣ се преобрѣщатъ въ навизи, които иматъ сила да преобрѣщатъ всичко въ човѣка, което става неговъ втора природа. „Навикътъ“, казва Етерсжъ въ, труда си „Twenty Essays“, „съставлява една отъ основитѣ на добъръ характеръ“. Ако единъ човѣкъ е трудолюбивъ още отъ младостта си, особено занаятчия, той, всѣка заранъ презъ живота си, ще отваря и влиза въ дюкяна, ще работи съ веселие и удоволствие. Той е навикналь на дюкяна си. Вънъ отъ него, не му е добре.

Полезно би било да се изредятъ добритѣ и лошитѣ навизи, но колонитѣ на вестника сж тѣсни за това.

Съ напредването въ живота на човѣка, на последния е по-трудно да се отучи отъ нѣщо, отколкото да се научи. Да се изкорени единъ старъ, лошъ навикъ е много мжчно. Можете ли вие да вкарате ленивия, нияница въ добрия пѣтъ? Въ повечето случаи, нѣма да сполучите „защото навикъшъ се връзалъ достатъчно въ характера му и е станалъ негова съставна частъ. Човѣкъ може да навикне да вижда или само свѣтлаща или само тъмната страна на живота. Навикътъ да се вижда добрата страна на живота струва повече отъ злато. Човѣкъ е достатъчно надаренъ съ воля и способностъ за да насочва мислитѣ си къмъ тѣзи предмети, които могатъ да му докаратъ щастие или полза, отколкото нещастие или вреда. Ето нѣкои отъ добритѣ навизи, които се виждатъ необходими за единъ полезенъ животъ и които трѣбва да се усвоятъ въ днитѣ на младостта: 1) навикътъ да се върши всѣка работа съ редъ. Човѣкъ, който работи редовно и положително, ще свърши много повече отъ каквато и да е работа. Ще я върши съ леснина, доброволно и съ удоволствие. Младитѣ се хвалятъ, че могатъ да свършатъ една работа съ бързина. Единъ бързъ човѣкъ е като лисицата, която се надприпква съ костена жаба. Тя тича бързо, наистина, когато търчи, но като съзнава, че има сила, заспива и се измайва по пѣтя, а тежка-

та костена жаба, ако и мудно, върви по пѣтя си и спечелва победата. Най-слабиятъ може да извърши твърде много, ако работи редовно. Мравкитѣ, като немошни люде, мѣтъ приготвятъ храната си. Колко често чуваме да казватъ за нѣкого, еди-кой си върши много бърза работа. Жалкото е, че не може да я свърши здраво! 2) Навикътъ да се свърши всѣко нѣщо, което е почнато. Ако човѣкъ, който крои само планове за работата си, а нѣма иостоянство да я довърши, ще живѣе безспорно подъ тежестъ. Човѣкъ, който свърши всѣка започната работа, макаръ проста била тя, ще успѣе въ живота много повече отъ онзи, който само почва, а не свърши. Ако такъвъ човѣкъ още въ младинитѣ си навикналь да довършва всичката си работа, той непременно ще има добъръ характеръ. 3) Навикътъ постоянно да се четѣ за умственъ напредкъ. Нека младиятъ четѣ много, здрава и добра литература. Той трѣбва да има въра въ себе си, почитъ къмъ себе си, да бжде решителенъ, това ще му донесе плодъ въ живота. 4) Навикътъ да се върши на време всѣко нѣщо. Лесно ставаме нередовни въ малки нѣща, но животътъ се състои отъ тѣхъ. Характерътъ е съставенъ отъ тѣхъ. Колко често виждате човѣкъ, който ви се обѣщава да се види съ васъ на еди-кой си часъ, или да извърши тази или онази работа за васъ, а нѣкъ никога не изпълнява обѣщанието си. Дадено обѣщание въ какво и да е, трѣбва да се изпълни. Нѣмате право да създавате мжчнотии на други съ неизпълнение обѣщанието си. Вие огорчавате чувствата на други, на които сте обѣщали, и губите доверието, което другитѣ иматъ въ васъ. Точно то изпълнение на обѣщанието въ малки нѣща въ живота е добродѣтелъ отъ голѣма важностъ. Този, който е внимателенъ въ малки нѣща, още по-внимателенъ ще да е въ голѣми. Веднажъ навикътъ е усвоенъ, лесно е да бждемъ внимателни въ всѣко нѣщо.

Нека се усвоятъ добри навизи, които лѣгатъ въ основата на добрия характеръ, особено отъ младитѣ, при образуване на характера си. ако искатъ да иматъ успѣхъ въ живота, довършването и почи тѣта на обществото, върху което живеятъ.

Ж. Ив. Жековъ

За израилтянитѣ.

Въ допълнение на статитѣ ни въ броеве 14, 15 и 16 на в. „Варненски Коренякъ“ счѣтаме за умѣстно да дадемъ и следнитѣ кратки редове: споредъ английскитѣ историци, думата „Испания“ произхожда отъ феникиански източникъ. Феникианитѣ, както сж били наречени „Евреитѣ на морето“, сж били първитѣ посетители, които сж стѣпили на брѣговетѣ на Испания, привлечени отъ металическитѣ пластове въ девственитѣ ѝ планини, които после експлоатирани. Първитѣ посетители сж видѣли по брѣговетѣ заяка и нарекли сж съ името на това полезно, макаръ и не твърде героично, животно новата земя.

Сжществуватъ римски монети, които представляватъ жена, седяща на скала съ заякъ принозетъ ѝ — емблема на Испания.

Името на Испания е по испански: Еспания (Espania), по френски Еспанъ (Espagne), по английски Спейнъ (Spain), по нѣмски Спаниенъ (Spanien) по италиански Спаня (Spagna).

Английскитѣ историци, пише историкътъ Шепардъ въ съчинението си „The fall of Rome“ (Упадъкътъ на Римъ), стр. 528, сж посветили повече време да пишатъ историята на Испания, отъ колкото на другитѣ народи, даже и на своя. Това може да се обясни съ факта, че сношенията между Англия и Испания сж били тѣсни, цвѣтущи.

Ние споменахме, че съ разрушението на Ерусалимъ отъ римлянитѣ, израилтянитѣ сж били принудени да се изселатъ въ разни страни. Отъ този разгромъ отъ очитѣ на обикновения читателъ на историята, израилтянитѣ, като народъ, сж изчезнали отъ свѣтовнитѣ анали и славата имъ е отминала заедно съ защитата на Иехова. Обаче, на тѣзи, които по-основно сж запознати съ тази тѣхна история, тѣ, неуничтожаеми, изпъкватъ въ почти всички християнски градове на Европа, било като религиозна група, било като личности и играли сж и играятъ значително важна роля.

Израилтянитѣ въ Испания сж имали, споредъ търговската имъ предприемчивостъ, голѣма връзка съ други свои сънародници въ Сирия и др. Тѣ сж получили сведения, че велико движе-

ние на сарацинитѣ те е почнало въ северната част на Африка и се движило къмъ Атлантически океанъ. Въ тѣхното лице тѣ виждали звезда на надежда, въздояща на източния небосводъ, защото, без съмнено сж узнали, че тѣзи смѣли бойци, които безприпятствено се стремили къмъ тѣхната земя — затворъ—сж били потомци на Аврама, макаръ и да сж изповѣждали нова вѣра и сж отнасяли въ самата страна съ благосклонността на сродно племе, къмъ разпрѣстнатитѣ чада на Оцеа на Вѣрующия. Надѣвали сж да ги освободятъ отъ тежкия и горчивия яремъ на визиготитѣ.

Сарацинитѣ най-напредъ сж се установили въ близостта на онази голѣма скала, чието име е тѣй забележително въ английската история и тѣй разпростра-

нено съ това въ свѣта. Това е „Gibraltar“ (Гибралтаръ), „gabel — al — tarik“, (Джабелъ—ал—тарики), или скалата на Tarik, главатарѣтъ, който е водилъ тѣзи сарацински легиони въ новата земя и крепостъ създаде въ XIII в. Безъ съпротивление сарацинитѣ сж заели тази скала, тѣй като Визиготитѣ сж били заети съ междуособици въ страната.

Не само английскитѣ историци се занимавали съ историята на израилтянитѣ, но и нѣкои поети, като Байронъ, Муръ и Скотъ. Ние въ миналитѣ статии преведохме нѣкои стихотворения отъ „Еврейскитѣ мелоди“ на Байронъ, което и сега правимъ, и превеждаме стихотворения отъ Муръ и Скотъ.

Въ стихотворенията на ирландския поетъ Томасъ Муръ срещаме следното:

Низверженъ е тронътъ (Fallen is thy throne)

Израелъ! Твоятъ тронъ низверженъ ѝ вечъ,
Мълчатъ полята . . . тишина владѣй . . .
Всѣкъ твой домъ пустъ . . . животътъ е далечъ . . .
Народътъ ти въ окови сълзи лѣй!
Росица прѣсна бѣ за тебъ храна
По неприветливия брѣгъ на Етамъ
Изчезна и небесна свѣтлина,
Коя зареше твоя друмъ, не ѝ тамъ!

Ерусалимъ! О, Боже, бѣ Твой кжтъ
Любимъ и любовта му за Тебъ даръ,
Мощта му Твой тронъ славенъ и пресвятъ,
Катъ злото врѣхлетя, обичанъ чаръ
Твой — маслиновото — дърво — вехна;
И на Салема свѣтли храмове
Заблестнаха съсъ друга свѣтлина,
За други и незнайни богове.

Звездата на Салема въ висини
Угасна, нейни блѣсъкъ отлетя,
Катъ смъртъ, коя въ пустинни ширини
Отгонва дивни вой на бурята.
Замлъкнаха и нейни лесове,
Въ кои ечаха стѣпки на мощта,
Срутиха се и мрачни домове,
Кжде царуваше Ваалъ — нощта.

„Идете“ каза Богъ „вий въвъ кръвта
На тѣлото ѝ вашъ победни мечъ
Топете и сринете крепостта,
Защото тя не е на Бога вечъ,
Додето жаловитиятъ Сионъ
По сродни кости не ще да се рѣй
И гробната долина на Хинонъ
Отъ мъртвитѣ тѣла не ще запѣй!

(Следва)

Илия М. Добревъ

ВАРНА като градъ и лѣтовище какво има и отъ какво се нуждае

Въ втората статия, помѣстена въ в. „Варненски Кореняк“, брой 17 — 18 отъ 3 августъ, подъ горното заглавие, азъ изнесохъ, съ какви природни и ржкотворни постижения е декорирано лѣтовището на гр. Хага на Северното море. Тукъ ще подчертая една по-висока равноценностъ, община и държава, могатъ да постигнатъ въ единъ сравнително кжсъ периодъ отъ време. Това ще бжде една придобивка за града ни, равна на която, може би, има само въ Ривиерата, по брѣговетѣ на Ница и Санъ Ремо.

Спирамъ се на морския брѣгъ, отъ морскитѣ бани до Евксиноградъ. Той може и трѣбва да се превърне на едно покрито съ цвѣта усмихнато чело на града, И климата и условията ни даватъ възможностъ да постигнемъ това, тѣй както е постигнато подъ морската градина, при банитѣ. Едно продължение на това великолепно начално постижение ни дава нагледна представа за величието на една изпълнена художествена рамка на вълшебния ни заливъ. Съкровищницата на нашата декоративна природа ни дава пълна възможностъ, съ трудъ и по-постоянство, да допълнимъ много детайли въ естествентѣ красоти на нашия приказенъ кжтъ. Положението, въ което се намиратъ нашитѣ брѣгове, уронва много естетичното ни разбиране. Тѣ едва ли още не

сж такива, каквито сж били фиксирани, когато се е раздѣлила водата отъ сушата. А не е тѣй трудно днесъ човѣшката ржка да създаде отъ тѣхъ най-вълшебния козъ въ общата панорама на Варна, най-омайния ландшафтъ. Въпросътъ, действително, е отъ техническо, строително и декоративно естество, но това не ни прѣчи да се изкажемъ, макаръ мисълта ни малко да избива на отекчително повторение. Искаме да се подчертае. Алеята, която се отдѣля отъ булевардъ Фердинандъ, минава подъ Аквариума, за банитѣ, може да се продължи дори до Евксиноградъ, съ една подпорка и втора кеева стена по плитководието на морето. Последното ни е дало на сухо и крие въ своитѣ плитковини едва ли не всичкитѣ строителенъ материалъ за целта. Високиятъ брѣгъ да се отсече косо, въ наклонъ, да се посѣе съ треви и посади съ градински храсти. Алеята горе да се разшири, нивилира и посади странично съ декоративни дървета. Тия два успоредни булеварда да се асфалтиратъ или китониратъ, долния съ огледъ на редъ малки плажове за дачници и колонии, като достъпното морско дъно се почисти. По брѣга и кея множество шикозни и удобни стълби за слизане отъ едина булевардъ въ другия и спущане въ морето за кжпане.

Тукъ, по брѣга, на много мѣста сълзятъ кржгла година пивки води, които могатъ да се каптиратъ и построятъ пещерни чешми съ студена изворна вода и такива подъ кокетни павилиони и беседки, за отмора, покрити съ живи цвѣтни повои. Всичко това може да се реализира въ 2—3 години съ отбиване трудовата повинностъ и помощта на една дружина стопански трудоваци.

Алеитѣ на морската градина крайно време е да се асфалтиратъ, макаръ по-главнитѣ отъ тѣхъ. Поне тукъ прахътъ да не нарушава здравнитѣ разбирания и чистотата на морския въздухъ.

КНИЖНИНА

Излѣзе дългоочакваната книга на г. А. И. Мановъ: „Потеклото на гагазитѣ, тѣхнитѣ обичаи и нрави“. Тя представлява една обемиста книга, за която неуморимиятъ авторъ е положилъ извънредно голѣмъ трудъ да се рови изъ прашната архива на миналото и на сегашното време за да ни даде исторически данни, провѣрени, и несъмнени за производа на племето, което носи названието „Гагаузско“. Въ тази много интересна книга всѣки образованъ гражданинъ и любителъ на древната история ще намѣри изчерпателно сведение за потеклото на гагазитѣ и тѣхнитѣ обичаи и нрави. Почитаемиятъ авторъ положилъ трудъ презъ течение на тридесетъ и повече години за събиране сведения за бита на гагаузина, както въ града ни, тѣй и въ всичкитѣ други мѣста, съ жителитѣ на които е идвалъ въ досегъ. Тази книга е ценна за всѣки българинъ, който се интересува отъ този въпросъ, особено за варненцитѣ, за да се разсѣй мълвата, че който е варне-

нецъ е „гагаузинъ“. Древнитѣ византийски историци, както и днешнитѣ славянски, даватъ ни обилни, интересни исторически данни по въпроса, и ние можемъ, като съпоставимъ тѣхнитѣ мнения, да дойдемъ до едно заключение, че гагазитѣ не сж били и не сж ни гърци, ни българи, а самостоятелно племе съ своя езикъ, съ своя народностенъ битъ, което е населявало и населява черноморското крайбрежие и нѣкои села край Дунава и другаде, и е запазило до сега свой езикъ и свой битъ. Горещо препорѣчваме интересната и поучителна историческа книга на г. А. И. Мановъ на всички интересующи се лица, на всички членове на д-во „Варненски Кореняк“. Намира се за проданъ у книжарницата „Блъсковъ“ и у автора.

Цена 50 лева.

Я. Варналиевъ.

Абонирайте се на в.
„Варненски Кореняк“

ХРОНИКА

Древенъ гробъ. Варненската популярна банка се събаря и на нейно мѣсто ще се издигне монументална сграда, която ще украси площада и ще бжде гордостъ на града ни. Въ откупеното отъ банката мѣсто отъ г. г. Цукато & Анемояневъ — приемници на заведението на г. Яни Зарокоста, се откри единъ гробъ, въ който сж намѣрени кандило и остатѣци отъ свещи. Археологическото Дружество следва да се интересува отъ тази старина, ако заслужава, за да се установи какъвъ е този гробъ и отъ коя епоха.

Гроздолѣчение. Позволяваме си да обърнемъ вниманието на лѣтовницитѣ, които не сж осведомени, че гр. Варна, както и стопанството „Св. Константинъ“, не сж само морски курорти, но и гроздови курорти. Въ тѣхнитѣ лозя, които сж уредени, вирѣятъ голѣмъ брой дисертни видове грозда: шасла, чаушъ, Хамбургски мискетъ, Афузъ Али (болгаръ), димятъ и др. Времето за използване гроздолѣчението съпада съ лѣтния сезонъ, който може да се продължи до месецъ октомврий и ноемврий. Презъ това време обилно грозде сжществува за особено гроздолѣчение. Лѣтовници, използвайте вашето пребиваване въ Варна и за гроздолѣчение.

Още нѣщо за пждаритѣ. Искане се отъ тѣхъ добросъвестно изпълнение на службата. Обаче, това изпълнение се обусловя отъ вниманието на надлежното общинско лозарско стопанство къмъ тѣхъ въ снабдяване на облекло: шапки, куртки, панталони и др., да могатъ да се явяватъ прилично облечени предъ гражданитѣ, а не съ закръпени шапки, панталони. Отъ 1932 г., по сведенията ни, пждаритѣ не сж получили никакво облекло. Вѣрно ли е това? Ако е вѣрно, този фактъ не говори ласкаво. Пждарщината се събира редовно — приходътъ е голѣмъ, а разходътъ—малъкъ. Излишакътъ отъ пждарщината кжде отива? Да се употреби за облеклото, а не за друга целъ. Независимо отъ това, мѣстноститѣ Рупи, Св. Никола сж само съ единъ пждаръ, безъ помагачъ, а следвало би, поне презъ лѣтния, курортния сезонъ, да се назначатъ помагачи поради множеството лѣтовници, деца, които пакостятъ на лозята, безъ чувство на уважение чуждата собственост. Това назначение на помагачи се налага да могатъ пждаритѣ да изпълнятъ службата си добросъвестно.

Печат. „Просвѣщение“

П. Зенгиновъ — Варна

Телефонъ № 21-38.